

The state administrator in Oslo & Viken

Our Date:
22.12.2022

Our Ref:
2019/16785

Your Date:

Your Ref:
AFRUF1

Jehovah's Witnesses
Røyskattveien 25
1914 TYRE ENEBAKK
Att: Tage-André Olsen

Case manager, dial-up telephone
Julie Skjømming, 22 00 37 46

Beslissing over verlies van registratie

Wij verwijzen naar het bericht van mogelijk verlies van registratie van 25 oktober 2022. In het bericht hebben Jehovah's Getuigen vier weken de tijd gekregen om te reageren op de vraag of u omstandigheden wilt corrigeren die hebben geleid tot de weigering van overheidssubsidies voor 2021 in het besluit van 27 januari 2022.

In een brief van 9 november 2022 vroegen Jehovah's Getuigen om uitstel van de deadline met nog eens vier weken. De deadline was gesteld op 20 december 2022. Wij hebben u echter in een brief van 12 december 2022 laten weten dat het antwoord uiterlijk op 15 december 2022 beschikbaar moest zijn, om ons de mogelijkheid te bieden deze zaak voor het einde van het jaar te behandelen. We hebben op 15 december 2022 een reactie ontvangen van de gemeenschap, per brief van 14 december 2022.

Jehovah's Getuigen werden op 15 oktober 1985 geregistreerd bij de staatsadministrateur en zijn geregistreerd tot 1 januari 2023, volgens de overgangsregels in de nieuwe Wet Religieuze Gemeenschappen § 23, tweede alinea.

Op 21 oktober 2022 ontvingen we een aanvraag voor registratie onder de nieuwe Wet Religieuze Gemeenschappen. Wij verwerken de aanvraag ook in dit besluit.

Beslissing

Wij trekken de registratie van Jehovah's Getuigen als geloofsgemeenschap in, vgl. de Wet Religieuze Gemeenschappen § 4 derde lid vgl. dezelfde wet § 6, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen 6 eerste lid.

Wij verwerpen de nieuwe registratie van Jehovah's Getuigen als religieuze gemeenschap, vgl. de wet op de Religieuze Gemeenschappen § 4, derde lid, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 4 vierde lid.

Achtergrond van de zaak

Op 15 april 2021 ontving de staatsbestuurder in Oslo en Viken een onderzoek van het Ministerie van Kinderen en Gezin met betrekking tot Jehovah's Getuigen. Ons is gevraagd te beoordelen of het onderzoek van Rolf Furuli informatie bevat die van belang is voor de registratie van, en voor overheidssubsidies aan Jehovah's Getuigen, vgl. de Wet Religieuze Gemeenschappen § 6. Er werd ons ook gevraagd om de noodzaak van verder onderzoek te beoordelen, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 10.

E-mail address:
sfovpost@statsforvalteren.no
Secure message:
www.statsforvalteren.no/melding

Postal address:
Pb 325
1502 Moss

Visiting address:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Phone: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/ov
Company No. 974 761 319

In een besluit van 27 januari 2022 weigerde de Rijksadministrateur subsidies voor 2021 voor Jehovah's Getuigen op basis van de informatie die uit ons onderzoek naar voren kwam.

Het Ministerie van Kinderen en Gezin bevestigde op 30 september 2022 ons besluit om staatssubsidies te weigeren.

De staatsbeheerder heeft op 25 oktober 2022 een bericht gestuurd over mogelijk verlies van registratie. In het bericht vroegen we om feedback of de organisatie de omstandigheden wil corrigeren die hebben geleid tot de weigering van overheidssubsidies voor 2021.

Als gevolg van de waarschuwing vroegen Jehovah's Getuigen om een ontmoeting met de Staatsadministrateur. De bijeenkomst vond plaats op 1 december 2022. De organisatie wilde praten over haar uitsluitings-praktijken. We hebben aangegeven dat ons casemanagement schriftelijk is en dat wat tijdens de vergadering naar voren komt, en waarvan Jehovah's Getuigen denken dat het relevant is voor de zaak, ook schriftelijk naar ons moet worden gestuurd.

In een brief van 14 december 2022 hebben Jehovah's Getuigen gereageerd op een melding van mogelijk verlies van registratie. De organisatie wil de omstandigheden die leidden tot de weigering van overheidssubsidies voor 2021 niet rechtzetten en is het niet eens met de beslissing van 27 oktober 2022. De organisatie vroeg om uitstel van uitvoering van elke beslissing over verlies van registratie, vgl. Artikel 42 van de Wet op het openbaar bestuur.

Wettelijke basis

Artikel 4 van de Wet Religieuze Gemeenschappen, derde lid, luidt als volgt:

"§ 4. Registratie van geloof en geloofsgemeenschappen
De geloofsovertuiging kan de inschrijving worden geweigerd, of de inschrijving kan worden ingetrokken, indien aan één of meer van de voorwaarden voor weigering van toekenning in § 6 is voldaan."

Artikel 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen, eerste lid, luidt als volgt:

"§ 6. Gronden voor het weigeren van subsidies
Als een geloof of geloofsgemeenschap, of personen die namens de gemeenschap optreden, geweld of dwang gebruiken, bedreigingen uiten, kinderrechten schenden, wettelijke discriminatieverboden schenden of op andere manieren de rechten en vrijheden van anderen ernstig schenden, kan de gemeenschap een subsidie worden geweigerd of de subsidie kan worden beperkt. Subsidies kunnen ook worden geweigerd of beperkt als de organisatie de in deze sectie genoemde schendingen aanmoedigt of ondersteunt.
(...)

Subsidies kunnen ook worden geweigerd als het geloof of de levensovertuiging niet voldoet aan de eisen die de wet stelt.
(...)"

Artikel 6, eerste alinea, van het Reglement Religieuze Gemeenschappen luidt als volgt:

"§ 6. Verlies van registratie
Indien de religie of religieuze gemeenschap niet meer voldoet aan de registratievoorwaarden of andere voorwaarden en eisen gesteld bij of krachtens de Wet Religieuze Gemeenschappen, kan de rijksadministrateur besluiten de registratie in te trekken. De gemeenschap moet schriftelijk en binnen een termijn van ten minste vier weken op de hoogte worden gebracht teneinde de situatie recht te zetten. De regels voor onderzoeken door de staatsadministrateur in artikel 10 zijn van toepassing.

Bij de beoordeling of een gemeenschap de registratie moet worden ontzegd vanwege voorwaarden genoemd in de Wet Religieuze Gemeenschappen § 6, eerste t/m derde lid, in het bijzonder

nadruk moet worden gelegd op maatregelen die de religieuze of geloofsgemeenschap heeft genomen om dergelijke toestanden te voorkomen. De nadruk moet ook worden gelegd op hoe serieus de relatie is en of deze opzettelijk lijkt. Systematische, aanhoudende of opzettelijke overtredingen genoemd in artikel 6, eerste lid, van de wet leiden in de regel tot intrekking van de registratie.
(...)”.

De beoordeling van de Staatsadministrateur

Volgens § 4, derde alinea, van de Wet Religieuze Gemeenschappen kan de registratie worden ingetrokken als de religieuze gemeenschap § 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen heeft overtreden. In ons besluit van 27 januari 2022 hebben we overheidssubsidies geweigerd, omdat de religieuze gemeenschap §§ 2 en 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen had geschonden.

Aangezien we constateerden dat aan de voorwaarden voor het weigeren van subsidies was voldaan, kan de registratie van de organisatie als religieuze gemeenschap ook worden ingetrokken. Dit was de achtergrond voor de melding van mogelijk verlies van inschrijving in de brief van 25 oktober 2022.

Bij de beoordeling of een organisatie de registratie moet worden ontzegd vanwege voorwaarden genoemd in de Wet Religieuze Gemeenschappen § 6, eerste tot en met derde lid, moet bijzondere nadruk worden gelegd op maatregelen die de religieuze of geloofsgemeenschap heeft genomen om dergelijke voorwaarden te voorkomen. De nadruk moet ook worden gelegd op hoe serieus de relatie is en of deze opzettelijk lijkt. Systematische, aanhoudende of opzettelijke overtredingen, vermeld in de wet § 6, eerste lid, leiden in de regel tot de intrekking van de registratie, vgl. het reglement religieuze gemeenschap § 6 tweede lid.

Onze brief van 25 oktober 2022 is door Jehovah's Getuigen beantwoord in een brief van 14 december 2022. In de brief geeft de organisatie aan de voorwaarden die hebben geleid tot de weigering van overheidssubsidies in het besluit van 27 januari 2022 niet te willen rechtzetten, vgl. pagina 4, punt 23 van de brief.

Citaat uit de brief:

"We willen absoluut duidelijk maken dat Jehovah's Getuigen hun religieuze overtuigingen en praktijken in Noorwegen niet zullen veranderen als reactie op het besluit van de Staatsadministrateur van 27 januari 2022."

In ons besluit van 27 januari 2022 waren er twee factoren die hebben geleid tot het weigeren van subsidies.

De eerste was dat de organisatie naar onze mening de vrijheid van meningsuiting voor haar leden belemmert. Dit is in strijd met de Wet Religieuze Gemeenschappen § 2, de Grondwet § 16 en ECHR art. 9.

Wij verwijzen naar ons besluit van 27 januari 2022:

Jehovah's Getuigen hebben hun uitsluitingspraktijk eerder uitgelegd in een brief van 4 maart 2021 aan het Ministerie van Kinderen en Gezin, de toenmalige minister, Kjell Ingolf Ropstad. De brief zat als bijlage bij de hier op 23 juni 2021 hier ontvangen verklaring van Jehovah's Getuigen. In de brief wordt de vraag gesteld "of Jehovah's Getuigen degenen proberen te mijden (*shunning*) die niet meer tot de geloofsgemeenschap behoren". In hun reactie wordt vermeld dat:

"Degenen die als Jehovah's Getuigen zijn gedoopt, maar niet langer tot anderen prediken, misschien zelfs afdrijven van omgang met geloofsgenoten, worden niet gemeden."

We sluiten niet automatisch iemand uit die een ernstige zonde begaat. Als een gedoopte Getuige er echter een gewoonte van maakt de bijbelse morele code te overtreden en zich niet bekeert, wordt hij of zij gemeden of uitgesloten. Deze praktijk is gebaseerd op de leer van de Bijbel."

Alle Jehovah's Getuigen aanvaarden het om naar deze maatstaven te leven als ze een weloverwogen keuze maken om zich te laten dopen." (brief aan Ropstad 4 maart 2021)

Echter uit het boek "Organized to do Jehovah's Will" blijkt dat een lid dat ervoor gekozen heeft om te vertrekken, op dezelfde manier wordt behandeld als iemand die is uitgesloten:

"De term 'dissociatie' geeft aan dat een gedoopte Jehovah's Getuige opzettelijk weigert een christelijke positie te belijden door te verklaren dat hij niet langer bekend wil staan als een van Jehovah's Getuigen. Of hij kan door zijn daden afstand doen van zijn plaats in de christelijke gemeente, bijvoorbeeld door deel te gaan uitmaken van een wereldse organisatie waarvan de doeleinden in strijd zijn met de bijbel en daarom door Jehovah God worden veroordeeld.

Maar als een christen ervoor kiest zich terug te trekken, wordt er een korte mededeling aan de gemeente gegeven met de tekst: "[naam persoon] is niet langer een van Jehovah's Getuigen." Zo iemand wordt op dezelfde manier behandeld als iemand die is uitgesloten." ¹

Het gevolg van het verlaten van de gemeente is dat betrokkene geen contact meer mag hebben met familie en vrienden in de gemeente. De religieuze gemeenschap is duidelijk dat leden geen contact mogen hebben met uitgesloten leden. ² Zoals we in het bovenstaande gedeelte hebben gezien, geldt dit ook voor leden die zich hebben teruggetrokken. Deze praktijk kan ertoe leiden dat leden zich onder druk gezet voelen om in de religieuze gemeenschap te blijven.

Volgens het onderzoek van de Staatsadministrateur is de praktijk een belemmering voor het recht van de leden op vrije meningsuiting en in strijd met de Noorse Wet Religieuze Gemeenschappen, sectie 2, tweede alinea. Volgens artikel 11 d) van het reglement geloofsgemeenschappen kan dit een grond zijn om de geloofsgemeenschap een subsidie te ontzeggen.

Als een lid van Jehovah's Getuigen van geloofsovertuiging verandert en de religieuze gemeenschap wenst te verlaten, zal de betrokkene, overeenkomstig het bovenstaande, worden behandeld alsof hij is uitgesloten. Dit betekent dat de leden geen contact meer kunnen hebben met familie en vrienden in de geloofsgemeenschap zonder dat dit gevolgen heeft voor de overige leden. We verwijzen naar "Weidt de kudde Gods" ("ouderlingen boek") hoofdstuk 12 punt 17 (1) over "Onnodige omgang met uitgeslotenen of degenen die zich hebben teruggetrokken". Deze praktijk vormt naar onze mening een vorm van sanctiëring van zowel oud-leden als overgebleven leden. Tegen deze achtergrond heeft de geloofs-gemeenschap er niet voor gezorgd dat een uittreding onvoorwaardelijk en zonder belemmeringen van de kant van de geloofsgemeenschap kan plaatsvinden, vgl. de voorbereidende werkzaamheden voor de Wet Religieuze Gemeenschappen § 2, pagina 254.

Sinds ons besluit van 27 januari 2022 hebben we verschillende vragen ontvangen van leden en oud-leden van Jehovah's Getuigen. Hieronder vallen vragen van leden die de praktijk van Jehovah's Getuigen steunen en het niet eens zijn met de beslissing, en van leden die aangeven de religieuze gemeenschap te willen verlaten, maar ervoor kiezen om te blijven, omdat ze niet willen breken met familie en vrienden. De laatste groep leden zegt dat hun keuze om de gemeente te verlaten ertoe zal leiden dat vrienden en familie geen contact met hen kunnen hebben, ook al verlaten ze de gemeente vrijwillig en niet vanwege uitsluiting. Ze stellen dat dit de reden is dat ze in de gemeente blijven. Ze zeggen ook dat Jehovah's Getuigen leden aanmoedigen om elkaar "in de gaten te houden" en "de ouderlingen" (het management) te informeren als ze weten dat iemand in de religieuze gemeenschap in contact staat met gedissocieerde of uitgesloten personen.

¹ Organized to do Jehovah's Will, pp. 152-153

² Organized to do Jehovah's Will, p. 150 and Remain in God's Love pp. 39-41

De tweede factor die leidde tot de weigering van overheidssubsidies voor 2021, in het besluit van 27 januari 2022, was dat kinderrechten werden geschonden door het uitoefenen van negatieve sociale controle op kinderen in de gemeente, onder meer vanwege de uitsluitingsregels van minderjarige gedoopte kinderen, en sociaal isolement van niet-gedoopte kinderen die zich niet gedragen volgens de regels van de organisatie. Dit is in strijd met de Wet Religieuze Gemeenschappen § 6 eerste alinea, de Grondwet § 104 derde alinea en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind art. 19

Wij verwijzen naar het besluit van 27 januari 2022:

Uitsluiting van minderjarig gedoopte verkondigers

In een brief van het ministerie werd de Staatsadministrateur gevraagd om de praktijk van Jehovah's Getuigen om kinderen uit de gemeenschap te sluiten, nader te bekijken. In een brief aan de toenmalige minister van Kinderen en Gezin, Kjell Ingolf Ropstad, gedateerd 4 maart 2021, heeft de organisatie uitgelegd hoe de religieuze groepering omgaat met een minderjarige gedoopte verkondiger die de regels van de organisatie overtreedt.

"Als een gedoopte Jehovah's Getuige er, ongeacht de leeftijd, een gewoonte van maakt om de morele normen van de Bijbel te overtreden en zich niet bekeert, geldt dezelfde praktijk als eerder vermeld."

In het bovenstaande citaat verwijzen Jehovah's Getuigen naar de praktijk die eerder in dezelfde brief als uitsluiting is beschreven.

Het boek "Organized to do Jehovah's Will" (*"Georganiseerd om Jehovah's wil te doen"*) gaat dieper in op hoe gedoopte minderjarigen worden behandeld:

*"Wanneer gedoopte minderjarigen ernstige zonden begaan, dienen de ouderlingen hiervan op de hoogte te worden gebracht. Wanneer de ouderlingen gevallen behandelen van ernstige zonden begaan door een minderjarige, kunnen de gedoopte ouders van de jongere het beste aanwezig zijn. Zij dienen samen te werken met het veroordelings-comité en niet proberen de jonge overtreder te beschermen tegen noodzakelijke disciplinaire maatregelen. Het veroordelings-comité zal in actie komen om hem te berispen en hem te herstellen, zoals ze doen bij zaken waarbij volwassen overtreders betrokken zijn. Maar als de minderjarige geen berouw toont, is hij uitgesloten."*³

Een beslissing over uitsluiting wordt genomen door het Lichaam van Ouderlingen in de gemeente. Uitsluiting betekent dat de betrokkene niet langer als een Jehovah's Getuige wordt beschouwd. Deze beslissing wordt meegedeeld aan de gemeente waar de persoon lid van is, en de gemeente krijgt te horen dat ze moet stoppen met "omgaan met de betrokkene". De organisatie beschrijft uitsluiting als een "sterke vorm van correctie".⁴

We zullen beoordelen of de uitsluiting van minderjarige gedoopte verkondigers in strijd is met artikel 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen.

Volgens artikel 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen kan aan religieuze gemeenschappen die de rechten van kinderen schenden, dergelijke schendingen aanmoedigen of steunen, financiering worden ontzegd. Bij de voorbereidingen op § 6 van de Wet op de Religieuze Gemeenschappen wordt negatieve sociale controle van kinderen gebruikt als voorbeeld van schending van kinderrechten, die aanleiding kan zijn voor het weigeren van subsidies.⁵

De Staatsbestuurder beoordeelt het concept van negatieve sociale controle als verschillende vormen van toezicht, druk, bedreigingen en dwang, die worden uitgeoefend om ervoor te zorgen dat individuen leven in overeenstemming met de normen van het gezin of de groep. De besturing wordt gekenmerkt door het feit dat het

³ Organized to do Jehovah's Will, pp. 154-155

⁴ Remain in God's Love, pp. 39-41

⁵ Prop. 130 L (2018-2019) Chapter 24 Notes to the individual provisions, Notes to the Religious Communities Act § 6.

systematisch is en de rechten van het individu mogelijk kan schenden in overeenstemming met, onder andere, het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de Noorse wet. ⁶

De geloofsgemeenschap omschrijft deze praktijk zelf als een sterke vorm van correctie. Kinderen in de gemeente moeten zich aan een aantal regels houden, en het gevolg van het niet volgen ervan is dat ze door de gemeente worden verbannen, onder meer dat ze geïsoleerd raken van familie en vrienden, die worden verteld niet om te gaan met de uitgesloten persoon.

Uit hun verklaring van 19 november 2021 in artikel 19 blijkt dat de gezinsband niet eindigt bij uitsluiting, zolang ze in hetzelfde huishouden wonen. We verstaan er echter onder dat het kind geen contact mag hebben met andere naaste familie (waaronder grootouders, tantes, ooms en neven en nichten) of vrienden. Dit komt als een reactie op het feit dat het kind de eigen regels van de religieuze gemeenschap heeft overtreden. Wij zijn van mening dat dit ervaren kan worden als druk of dwang om kinderen zich op een bepaalde manier te laten gedragen. Wij beschouwen de consequentie van het overtreden van de regels dan ook als een vorm van straf.

Tegen deze achtergrond moet de uitsluiting van gedoopte minderjarige leden worden beschouwd als negatieve sociale controle en een schending van de rechten van kinderen volgens § 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen. Volgens het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 11 eerste alinea a) kan dit een grond zijn om de religieuze gemeenschap een subsidie te ontzeggen.

Uitsluiting, sociaal isolement van niet-gedoopte minderjarigen (niet-gedoopte verkondiger)

Kinderen die nog niet gedoopt zijn, maar wel lid zijn van de gemeente, kunnen de status van "ongedoopte verkondiger" krijgen. Als een niet-gedoopte verkondiger een ernstige zonde begaat, kunnen deze kinderen ook uit de gemeenschap van de gemeente worden "gebannen". Het kind wordt niet uitgesloten, maar de gemeente wordt verteld dat ze voorzichtig moeten zijn in de omgang met het kind.

In het boek "Georganiseerd om Jehovah's wil te doen" staat het volgende geschreven over kleine ongedoopte verkondigers:

"Kinderen kunnen zich ook kwalificeren om verkondigers van het goede nieuws te worden.

...

"Het zou gepast zijn als een van de ouders een van de ouderlingen in het dienstcomité van de gemeente benadert om te bespreken of het kind geschikt is om verkondiger te zijn. De coördinator van het lichaam van ouderlingen regelt twee ouderlingen (waaronder een van het dienstcomité) om een gesprek te hebben met het kind en zijn gelovige ouder(s) of voogd. Als het kind basiskennis heeft van de waarheid van de Bijbel en laat zien dat hij wil deelnemen aan de dienst, laat dat goede vooruitgang zien. Nadat de twee ouderlingen deze en andere factoren hebben overwogen, die overeenkomen met wat voor volwassenen geldt, kunnen ze beslissen of het kind kan worden erkend als een niet-gedoopte verkondiger." ⁷

De manier waarop de organisatie omgaat met het feit dat een niet-gedoopte verkondiger een "ernstige zonde" heeft begaan, wordt ook uitgelegd:

"Als een niet-gedoopte overtreder geen berouw toont nadat twee ouderlingen hem hebben ontmoet en geprobeerd hebben hem te helpen, is het noodzakelijk de gemeente hiervan op de hoogte te stellen. Er wordt een korte verklaring gegeven die luidt: "[Naam persoon] wordt niet langer erkend als een niet-gedoopte verkondiger." De gemeente zal de overtreder dan als een wereldse persoon beschouwen. Hoewel hij niet is uitgesloten,

⁶ See the government's action plan against negative social control forced marriage and genital mutilation (2017-2020) p. 12)

⁷ Organized to do Jehovah's Will, pp. 76,77

zullen Christenen voorzichtig zijn met hem om te gaan. (1 Kor 15:33) De gemeente zal geen enkel velddienstbericht van hem accepteren.”⁸

De rijksbestuurder meent dat deze praktijk ook kan worden aangemerkt als negatieve sociale controle. We beschouwen sociaal isolement als een vorm van straf tegen het kind. Wij zijn van mening dat dit een schending is van de rechten van kinderen volgens § 6 van de Wet op religieuze gemeenschappen. Volgens het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 11 eerste alinea a) kan dit een grond zijn om de religieuze gemeenschap een subsidie te ontzeggen.

Bij de beoordeling of een organisatie de registratie moet worden ontzegd vanwege voorwaarden genoemd in de Wet Religieuze Gemeenschappen, § 6, eerste tot en met derde lid, moet bijzondere nadruk worden gelegd op maatregelen die de religieuze- of geloofs-gemeenschap heeft genomen om dergelijke omstandigheden te voorkomen, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 6 tweede lid.

We verwijzen ook naar de voorbereidingen voor regelingen voor de Wet Religieuze Gemeenschappen:

“Het derde lid betreft de beoordeling of een geloofs- of levensbeschouwelijke gemeenschap de registratie moet worden ontzegd wanneer er sprake is van overtredingen als genoemd in de Wet Religieuze Gemeenschappen, artikel 6, eerste lid. In die gevallen moet er een hogere drempel komen voor intrekking registratie dan voor het weigeren van subsidies. Dit betekent dat zelfs als er sprake is van ernstige overtredingen, het denkbaar is dat het onredelijk ingrijpend zou zijn om een organisatie de registratie te ontzeggen. Bij de beoordeling moet de provinciegouverneur met name kijken naar maatregelen die de religieuze- of geloofs-gemeenschap heeft genomen om de ernstige omstandigheden te voorkomen, bijvoorbeeld door de relatie te corrigeren, routines te veranderen, enz. Er moet ook rekening worden gehouden met de ernst van de relatie en of er sprake lijkt te zijn van een opzettelijke schending van de wettelijke vereisten. Bijzonder ernstige of aanhoudende omstandigheden zullen leiden tot verlies van registratie. Dit laatste is een uitdrukking dat het in sommige ernstige gevallen onredelijk zou zijn als het genootschap geregistreerd bleef.”⁹

Verder verwijzen wij naar onze beoordeling in het besluit van 27 januari 2022:

“Wij zijn van mening dat de misdrijven, die zowel het recht op vrijheid van godsdienst als het recht van kinderen op bescherming tegen geweld schenden, als ernstig moeten worden beschouwd. De bovengenoemde praktijken zijn gedocumenteerd in boeken en in studieartikelen gepubliceerd door de religieuze gemeenschap. De religieuze gemeenschap heeft ook gedetailleerde regels vastgelegd over hoe een gerechtelijk comité werkt en hoe het comité moet beslissen over kwesties van uitsluiting.¹⁰ De praktijk wordt systematisch gevolgd door de religieuze gemeenschap en wordt via verschillende kanalen aan de leden meegedeeld. Tegen deze achtergrond vinden we dat de overtredingen opzettelijk lijken te zijn.”

Het feit dat een religieuze gemeenschap het recht op vrijheid van meningsuiting van haar leden schendt en daarmee het recht op godsdienstvrijheid schendt, wordt als bijzonder ernstig beschouwd. Hetzelfde geldt voor de negatieve sociale controle van kinderen, die de bescherming van de mensenrechten van kinderen onder het Verdrag inzake de Rechten van het Kind schendt.

Echter, zoals de voorbereidingen voor de kerkelijke gemeenschapsregelingen aangeven, moet de Rijksadministrateur ook bij ernstige schendingen controleren of de gemeenschap maatregelen heeft genomen om te voorkomen dat de schendingen voortduren.

⁸ Organized to do Jehovah's Will, pp. 154, 155

⁹ Consultation note with proposed regulations for the Religious Communities Act, page 28

¹⁰ Shepherd the Flock of God (Elder's Book)

Zoals vermeld in de brief van 14 december 2022 stellen Jehovah's Getuigen dat de praktijk niet zal veranderen. De organisatie zal daarom geen maatregelen nemen om de omstandigheden die tot weigering hebben geleid te voorkomen.

Dit betekent dat de omstandigheden persistent zijn. Na het bovengenoemde voorbereidende werk zullen bijzonder ernstige of aanhoudende omstandigheden leiden tot verlies van registratie.

Tegen deze achtergrond hebben wij geoordeeld dat aan de voorwaarden voor het intrekken van de registratie van Jehovah's Getuigen als geregistreerde geloofsgemeenschap is voldaan, vgl. de Wet Religieuze Gemeenschappen, artikel 4, derde lid, vgl. dezelfde wet, artikel 6, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen, 4, eerste lid.

Nieuwe aanvraag voor registratie onder de Wet Religieuze Gemeenschappen

Op 21 oktober 2022 ontvingen wij een nieuwe aanvraag voor registratie op grond van de Wet Religieuze Gemeenschappen.

Volgens § 4, derde alinea van de Wet Religieuze Gemeenschappen kan een religieuze gemeenschap de registratie worden geweigerd als aan een of meer van de voorwaarden voor het weigeren van subsidies in § 6 is voldaan.

Volgens het reglement van de religieuze gemeenschappen § 4, vierde lid, moet registratie worden geweigerd aan organisaties die niet voldoen aan de voorwaarden van de wet op de religieuze gemeenschappen, § 1, tweede lid, en § 4, eerste lid. Hetzelfde geldt als er voorwaarden bestaan zoals vermeld in de Wet Religieuze Gemeenschappen § 6, eerste lid.

In het voorbereidende werk voor de verordeningen van de religieuze gemeenschap wordt gesteld dat: "In de ogen van het ministerie zouden religieuze en geloofsgemeenschappen die zich verbinden aan, alsmede het aanmoedigen of ondersteunen van dergelijke ernstige overtredingen, als bedoeld in artikel 6, eerste lid van de wet, niet geregistreerd dienen te kunnen worden." ¹¹

Zoals eerder vermeld, hebben Jehovah's Getuigen artikel 6 van de Wet Religieuze Gemeenschappen overtreden. Wij hebben overwogen om op grond hiervan de oude registratie in te trekken, vgl. artikel 4 derde lid van de Wet Religieuze Gemeenschappen. Op basis hiervan wordt ook de nieuwe inschrijvingsaanvraag afgewezen, vgl. de wet op de religieuze gemeenschappen § 4, derde lid, vgl. het Reglement Religieuze Gemeenschappen § 4 vierde lid.

Verzoek om uitstel van uitvoering

In een brief van 2 december 2022 en in reactie op een bericht van 14 december 2022 hebben Jehovah's Getuigen, via advocaat Anders Ryssdal, de Staatsadministrateur gevraagd uitstel van uitvoering te overwegen overeenkomstig artikel 42 van de Wet Openbaar Bestuur als we de inschrijving van de organisatie intrekken.

De regel van uitgestelde uitvoering volgt uit artikel 42 van de Wet Openbaar Bestuur. In de bepaling staat onder meer dat:

"De sub-instantie, de beroepsinstantie of een andere hogere instantie kan beslissen dat een beslissing pas wordt uitgevoerd nadat de beroepstermijn is verstreken of op het beroep is beslist. (...)"

Jehovah's Getuigen zijn voornemens een rechtszaak aan te spannen over de geldigheid van het besluit tot weigering van staatssubsidies van 27 januari 2022. In een brief van 2 december 2022 en in een brief van 15 februari 2022 vragen Jehovah's Getuigen om uitstel van uitvoering tot de zaak is behandeld in de administratie of totdat er een definitieve uitspraak is. Dit betekent dat Jehovah's Getuigen geregistreerd willen blijven, behoudend

¹¹ Consultation note of 27/05/2020 - Proposal for regulations for the Religious Communities Act p. 27

het recht om te trouwen (*functioneren als erkend trouwambtenaar; red.*) en aanspraak te kunnen maken op overheidssubsidies totdat eventuele beroepsprocedures zijn behandeld of een rechtszaak definitief is beslist.

Naar het oordeel van de Rijksadministrateur is er geen reden om de uitvoering van het besluit uit te stellen.

De geloofsgemeenschap is ingeschreven op een overgangsregeling volgens de oude Wet Religieuze Gemeenschappen, vgl. Wet Religieuze Gemeenschappen § 23. Deze overgangsregeling duurt tot 1 januari 2023. De wet op de religieuze gemeenschappen voorziet niet in de mogelijkheid van een verlengde overgangsperiode, en de rijksadministrateur heeft evenmin de bevoegdheid om deze regeling te verlengen.

De Rijksadministrateur verleent geen uitstel van uitvoering van dit besluit.

Gevolgen van het verlies van de registratie

Verlies van registratie betekent dat de gemeenschap niet langer het recht heeft om aanvragen voor overheidssubsidies in te dienen. Verlies van registratie heeft ook tot gevolg dat de organisatie de bevoegdheid om te trouwen verliest.

We herinneren u eraan dat de Wet Religieuze Gemeenschappen in wezen een subsidiewet is. De gemeenschap is nog steeds vrij om haar religie en haar activiteiten uit te oefenen, ongeacht een openbare registratie.

Recht van beroep

U kunt tegen deze beslissing in beroep gaan bij het Ministerie van Kinderen en Gezin. Dan moet u binnen 3 weken nadat u de beschikking heeft ontvangen bezwaar maken. Elke klacht moet worden gericht aan de Staatsadministrateur. U uploadt deze in de digitale omgeving, door te kiezen voor "Klacht over beslissing" onder de bijlage-functie: "Aanvullende informatie indienen".

De artikelen 18 en 19 van de Bestuurswet bevatten de regels voor het inzien van processtukken.

With regards,

Hege Skaanes Nyhus
Department Director
Legal department

Hege Rasch-Eng
Section Head

The document has been electronically approved

Copy to:

ADVOKATFIRMAET GLITTERTIND AS PO Box 1383 Vika 0114 OSLO